

Despullant el 16-N

El periodista
Víctor Alexandre
i l'actor Joel Joan
fan una dissecció,
cara a cara,
dels comicis catalans
d'aquest proper
diumenge, de les
estratègies dels partits
i de les diferents
perspectives a què
pot aspirar Catalunya
segons qui governi
després d'unes
eleccions que
es presenten
més incertes que mai.

La pluja d'idees que segueix és, d'alguna manera, el colofó d'un diàleg que Alexandre i Joan ja van recollir en el llibre *Despullats* (Proa, 2003), reflexionant sobre les relacions entre Catalunya i l'estat espanyol. En aquesta ocasió ambdós concreten esperances i fòbies per perfilar el tarannà del futur president del país. És també en aquest sentit que Alexandre ha publicat molt recentment un nou llibre, *Senyor president (Carta oberta)* (Proa). Es tracta d'una carta a un president imaginari dels Països Catalans que, mitjançant preguntes i reflexions, encoratja a decidir si cal seguir sent una llar d'infants que juguen a adults o a ser adults de debò, sense acceptar lligams de l'estat.

—Com veuen la campanya electoral?

JOEL JOAN: Com una mena de pallasada, amb frases repetides cada dia, amb les mateixes consignes i preguntes d'uns candidats a uns altres, sense gaire sentit.

—Si hi hagués un veritable discurs de propostes, la gent el seguiria?

VÍCTOR ALEXANDRE: La gent ja sap quin discurs hi ha darrere del candidat perquè és el mateix que el del partit.

—Entrem en matèria. Quin govern és millor per a Catalunya, el liderat per Convergència i Unió o pel Partit dels Socialistes?

V. ALEXANDRE: Artur Mas encarna els porucs i Pasqual Maragall l'espanyolisme. Entre els uns i els altres em quedo amb els porucs, perquè sempre els pots empènyer, sempre els pots fer canviar. Els espanyolistes, no.

—Els votants de Convergència i Unió creuen realment que donen suport a un partit nacionalista?

J. JOAN: Sí, perquè cada vegada quinze dies abans de les eleccions es fan els hipernacionalistes.

—La gent, doncs, és innocent?

J. JOAN: També voten el Partit Popular a Espanya, malgrat que vagi en contra del bé de tothom excepte de quatre empresaris. Necessitem creure.

V. ALEXANDRE: CiU té un missatge molt ambigu, i en això es basa part del seu èxit. Però les JNC els donen la coartada independentista i també gent que veritablement ho és, sobretot a Convergència, més que no pas a Unió. D'això, en diuen aglutinar sensibilitats molt diverses.

—Sembla que amb la retirada de Jordi Pujol després de vint-i-tres anys al Govern s'obri un abisme. La seva identificació amb Catalunya ha estat tan gran que es percep una certa por a l'endemà del 16 de novembre...

V. ALEXANDRE: En la gent gran, potser, perquè es vota molt per personalisme. I és clar, hi ha molta gent desconcertada, perquè Mas no els fa el pes, el desconeixen. Carod-Rovira, en canvi, a la gent gran, li genera por. Segueixen veient l'esquerra molt revolucionària. N'hi hauria prou que ERC governés per canviar aquesta idea. Cal un Govern que en comptes d'adormir-nos, com s'ha fet fins ara, ens desperti.

—Realment hi ha un país adormit que vol despertar, o només ho creu així un sector de la societat?

V. ALEXANDRE: Costa molt de treure la gent de casa si no veu la seva supervivència en perill. Però la gent té criteri i s'apunta als carros que veu possibles. Ningú no vol apuntar-se a un carro perdedor.

J. JOAN: Els afroamericans van necessitar molt de temps per reclamar els seus drets. Fins que un dia s'arriba a la conclusió que ja n'hi ha prou. No és descartable que, amb els anys, gent que ara es conforma amb el que té vegi més endavant que no és suficient.

V. ALEXANDRE: Si ERC entrés al Govern sortirien independentistes de sota les pedres, bé perquè perdrien la por de manifestar-ho, bé perquè pensarien que els va bé per als seus interessos.

—Seria beneficiós per Esquerra Republicana, però, d'entrar al Govern?

J. JOAN: Si es donés el cas que CiU pogués pactar altra vegada amb el PP per formar govern, la gent d'esquerra, nacionalista o no, s'entristiria. Però amb vista a l'altra legislatura, segurament encara es guanyarien més diputats. Tampoc no és descartable una aliança PSC-CiU, que seria el millor per a ERC, perquè passarien a ser "els altres". Amb tot, el que per a mi és molt simptomàtic és que l'únic partit que molesti el senyor Aznar sigui ERC.

—I donat el cas que Esquerra Republicana pogués formar govern, des d'un punt de vista nacional, el millor seria un pacte CiU-ERC?

V. ALEXANDRE: Crec que sí.

J. JOAN: Discrepo. No sé si els convergents són porucs o nacionalistes maquillats, perquè no m'ho aclareixen. En el pacte CiU-ERC podria passar igual que en l'any 1980, que Convergència es va menjar Esquerra, i així, li pot passar el mateix que a Iniciativa amb els socialistes. En canvi, si ERC pacta amb el PSC, la quota nacionalista sempre la mantindrà, perquè ningú no posa en dubte el seu ser d'esquerres.

—I en l'àmbit social, el Govern socialista seria millor que el convergent?

V. ALEXANDRE: Sí. L'esquerra sempre és millor que la dreta en aquest àmbit.

J. JOAN: Almenys culturalment, de segur que hi hauria una millora. Però tots estan pel mateix.

—Maragall ha promès que si arriba a president, els mitjans de comunicació controlats per la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió no seran partidistes...

V. ALEXANDRE: Si hi ha uns mitjans de comunicació mancats de pluralitat, aquests són els que dominen els socialistes. Ells critiquen Catalunya Ràdio, que és precisament un paradís de pluralitat comparat amb els seus mitjans.

J. JOAN: Potser caldria que el PSC sentís com a propis els problemes de la

Victor Alexandre (dreta) es pronuncia a favor d'un pacte CiU-ERC; Joel Joan, en canvi, pensa que en aquest cas ERC perdria la seva identitat.

llengua i de manca de suport institucional. Si guanyen, no sé què passarà amb TVC, però potser deixaran de sentir que Catalunya és d'algú altre i s'acabarà l'autoodi acumulat en aquests vint-i-tres anys.

—Les polítiques pactistes de CiU amb el PP, com ara en el Pla Hidrològic, passaran factura als de Mas?

V. ALEXANDRE: Segurament. El fet és que han hagut de canviar la seva posició respecte al PHN després de veure la deserció de polítics de les Terres de l'Ebre en les seves files o en les del PP.

J. JOAN: Coses com aquesta o les hores de castellà a les aules són aspectes que no són negociables. Són mínims de respecte mutu; si fos a la inversa, no es posarien en dubte, i en canvi CiU creu que hi ha marge de negociació. És senzillament una qüestió de dignitat.

—Aquestes eleccions s'han volgut vincular molt al plantejament d'un nou Estatut d'Autonomia. Aquesta proposta, sorgida arran dels interessos de Pasqual Maragall de reformar l'estat i que després ha pres dimensió perquè la resta de partits, tret del PP, no s'han volgut que-

JORDI PLAY

Victor Alexandre:
"Aquí les coses canviaran segons què passi al País Basc."
Joel Joan:
"Potser els nostres polítics voldran optar per una altra via."

dar enrere, pot acabar girant-se contra els socialistes catalans, per la seva superdimitació al PSOE?

V. ALEXANDRE: Si Mayor Oreja avales l'Estatut d'ERC, de segur que no li donaries cap mena de confiança. És el mateix que quan Maragall demana

que es voti el seu Estatut perquè Madrid l'aprovarà i vindrà a avalar-lo el senyor Rodríguez Ibarra, un nacionalista espanyol recalitrant.

—En qualsevol cas, una vegada aprovat un nou Estatut al Parlament, hi haurà l'aturador de Madrid...

V. ALEXANDRE: Ja ho veurem. De moment, i en un altre cas similar, el pla Ibarretxe va endavant. Aquí les coses canviaran depenent del que passi al País Basc. Llavors anirem al darrere.

J. JOAN: O no, perquè els nostres polítics potser voldran optar per una altra via per desmarcar-se...

—La proposta d'Artur Mas de fer seleccions catalanes amb Andorra és una bestiesa?

V. ALEXANDRE: No, però CiU s'ha sentit una mica en ridícul quan la Plataforma per les Seleccions s'ha passat a Esquerra. S'han posat nerviosos. És només perquè ha passat el temps i no han fet res respecte a aquest tema.

J. JOAN: És una bestiesa. Primer, perquè en aquests moments se'ls ha vist el llautó de l'electoralisme, i després, perquè hi ha qui es pot plantejar perquè s'ha de competir sota bandera andorrana si es poden sentir més propers de l'estat espanyol, on ja competeixen.

—Artur Mas seguirà el tarannà de Pujol o voldrà desmarcar-se'n?

V. ALEXANDRE: De moment, és un calc fins en la gestualització, però de Pujol només n'hi ha un. En Mas vol fer gràcia però no en fa, perquè la té Pujol. Això és innat. Les línies polítiques no poden variar molt.

J. JOAN: Mas sembla un candidat molt seriós, però caldrà veure com van les eleccions, perquè no s'ha presentat mai a res abans.

—A favor o en contra de la limitació de mandat?

V. ALEXANDRE: Dues o tres legislatures com a màxim.

J. JOAN: Les lleis es fan una mica segons qui mana. Aquí, el que menys importa és que el país rutlli.

—D'entre CiU i PSC, el partit que perdi les eleccions quedarà molt tocat?

J. JOAN: Depèn com les perdi. Si perden els socialistes és la fi de Maragall i hi ha un problema de lideratge. Ja no estaran a tall dels 50 escons. Si perd CiU, podria ser la fi de la federació.

V. ALEXANDRE: El cop podria ser més dur per Convergència i Unió que pel PSC, perquè els socialistes no han guanyat mai a la Generalitat.

Joan Esculies

Cultura Museus

Museu d'Història de Catalunya

Passeja't per la història